

# هنگام عقد قرارداد طراحی سایت باید چه نکاتی را رعایت کنیم؟

از قدیم گفته‌اند: «جنگ اول به از صلح آخر» و این همان چیزی است که می‌خواهیم در این مقاله به آن بپردازیم. این روزها تعداد کسب و کارهایی که به طراحی سایت و فروش آنلاین محصولات و خدمات روی می‌آورند بسیار زیاد است. طراحی سایت، اقدامی پیچیده و چند مرحله‌ای است و اگر کارفرما و طراح، درک مشترکی از نیازها و قابلیت‌های یکدیگر نداشته باشند، دیر یا زود به مشکل بر خواهند خورد. نوشتن یک قرارداد، همان کاری است که تا حد زیادی از بروز این اختلافات پیشگیری خواهد کرد. به همین دلیل، در ادامه، برخی نکات مهم در قرارداد طراحی سایت را برای شما عنوان خواهیم نمود.

## آشنایی با نکات مهم در قرارداد طراحی سایت

قرارداد، یک سند رسمی و قانونی است که طرفین قرارداد، اهداف و مسئولیت‌ها، حد حدود وظایف و باید و نبایدها و شرایط مربوط به پرداخت و تحویل پروژه را تعیین می‌کند. هرچه متن قرارداد شفافیت و جزئیات بیشتری را در بر داشته باشد، احتمال بروز اختلاف نظر و چالش، کاهش پیدا خواهد کرد و اگر روزی، علیرغم همه جزئیات تعیین شده، باز هم اختلاف نظری در این باره وجود داشته باشد، اشخاص سوم، به راحتی می‌توانند مسئله را درک کرده و قضاوتی صحیح داشته باشند. موارد زیر، مهم‌ترین نکاتی هستند که در قرارداد باید قید شوند.

### ۱. معرفی کامل طرفین قرارداد

قبل از هرچیز باید مشخص شود که اصلاً چه کسی دارد با چه کسی قرارداد می‌بندد؟ این بخش باید شامل نام کامل، آدرس، شماره تماس و اطلاعات شناسایی هر یک از طرفین باشد. برای مثال، اگر کارفرما یک شرکت است، باید نام قانونی شرکت و شماره ثبت آن نیز ذکر شود. این اطلاعات هم اعتبار قانونی قرارداد را افزایش می‌دهد و هم در صورت بروز اختلافات، شناسایی طرفین را تسهیل می‌کند. ایجاد اعتماد دوطرفه نیز از دیگر مزایای این معرفی کامل است. به‌عنوان مثال، اگر ارائه دهنده خدمات طراحی سایت، یک فرد مستقل باشد، درج اطلاعات تماس و لینک‌های مربوط به نمونه‌کارهای وی، می‌تواند خیال کارفرما را تا حد زیادی راحت کند.

## ۲. تعیین محدوده تعهدات کارفرما و طراح

این بخش، بدنه اصلی قرارداد است و باید در تعیین محتویات مربوط به آن صبور و دقیق بود. عمده اختلافاتی که ممکن است بین کارفرما و طراح پیش بیاید، همین بخش مربوط به طرفین قرارداد است. به همان اندازه که کارفرما، تعهدی در برابر پرداخت هزینه بابت خدمات بی‌کیفیت و مبهم ندارد، طراح نیز، در برابر رعایت جزئیات ریز و درشتی که در قرارداد قید نشده‌اند نیست. تعهدات زمانی نیز باید در این قسمت قید شوند. به عنوان مثال:

- طراح باید طرح اولیه وب سایت را در بازه زمانی ۱۵ الی ۳۰ روزه تحویل دهد.
- کارفرما باید قسط اول یا پیش پرداخت را تا تاریخ ؟؟؟/؟؟/؟؟ واریز نماید.

جدول زیر، نمونه‌ای از تعهدات طراح و کارفرما در یک قرارداد طراحی سایت است:

| کارفرما                                                                | طراح                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| ارائه مشخصات دقیق پروژه و نیازمندی‌ها (به خصوص درباره پروژه‌های تخصصی) | ارائه طرح اولیه و نمونه‌های طراحی (به طور هفتگی، ماهانه یا مرحله به مرحله) |
| تأمین محتوای لازم (متن، تصاویر و ویدئوها)                              | ایجاد و توسعه صفحات وب مطابق با استانداردها                                |
| همکاری در بازخورد و اصلاحات در مراحل مختلف                             | انجام تست‌های عملکرد و سازگاری سایت                                        |
| تأمین دسترسی به منابع و اطلاعات ضروری                                  | به‌روزرسانی منظم محتوا و ویژگی‌های سایت پس از راه‌اندازی                   |
| تضمین پرداخت به موقع هزینه‌ها طبق توافق                                | ارائه مشاوره در زمینه بهینه‌سازی SEO و بازاریابی دیجیتال                   |

## ۳. تعیین مبلغ مورد توافق، شرایط و نحوه پرداخت

پرداخت، می‌تواند به طور یکجا، دو مرحله‌ای یا اقساطی باشد و شرایط آن، درصد پیش پرداخت، تعداد و مبلغ اقساط باید از همان ابتدا مشخص شود. تعیین مبلغ کلی پروژه نیز به بررسی عوامل بسیاری نیاز دارد که باید از همان ابتدا روشن شوند. به عنوان مثال، همه می‌دانند که قیمت طراحی سایت وردپرسی یا اختصاصی با یکدیگر تفاوت دارند. اما این تفاوت تا چه حدی است و به چه عوامل دیگری بستگی دارد؟

به عنوان مثال، رفع باگ‌های سایت‌های کدنویسی شده تا چند بار رایگان است؟ یا هزینه خرید کدام افزونه‌های وردپرسی ممکن است به هزینه طراحی سایت اضافه شود؟ پرداخت هزینه‌های خرید هاست

و سرور همراه با مبلغ کل طراحی سایت محاسبه می‌شود یا جداست؟ اگر در میانه راه نیاز به تغییر هاست و سرور بود، پرداخت هزینه مجدد خرید با کارفرماست یا طراح سایت؟

هزینه خدمات اضافی مانند هزینه‌های آموزش سایت، پشتیبانی، تولید محتوا یا خدمات مشاوره‌ای برای سئو کردن سایت چگونه؟ آیا این خدمات روی پکیج طراحی سایت موجود است یا برای آنان نیز باید هزینه جداگانه‌ای تعریف شود؟ اگر هزینه‌های اضافی برای تغییرات یا درخواست‌های خاص وجود دارد، باید نحوه محاسبه آن‌ها نیز مشخص شود. این شفافیت مالی می‌تواند از بروز مشکلات مالی در آینده جلوگیری کند.

## ۴. ساز و کار اخذ تاییدیه از کارفرما

حتی اگر کارفرما بخواهد ریش و قیچی را از ابتدا به دست طراح بسپارد، باز بهتر است در طی مراحل مختلف طراحی سایت، نگاهی به جزئیات پروژه بیاندازد تا اصلاحات لازم از همان ابتدا انجام شود. برای این کار باید ابتدا جزئیات مربوط به بررسی پیشرفت پروژه را تعیین کنیم.

به عنوان مثال:

- طراح باید پس از پایان هر مرحله از طراحی، کارفرما را در جریان قرار دهد.
  - کارفرما (N) روز مهلت دارد تا پروژه را بررسی کرده و نظر خود را اعلام کند.
  - اعلام نظر کارفرما از طریق (پیام شخصی، پیام در گروه، ایمیل، فکس و ...) انجام می‌شود.
  - در صورت رضایت کارفرما، طراح مرحله بعدی را آغاز و در غیر این صورت، اصلاحات مورد نظر را اعمال می‌نماید. پس از تکمیل اصلاحات، مجدداً کارفرما را در جریان قرار می‌دهد.
  - انجام اصلاحات تا (؟؟) مرتبه، رایگان است.
  - چنانچه کارفرما نظر خود را در بازه (N) روز، اعلام نکند:
- ۱) پروژه بدون نظر کارفرما ادامه پیدا می‌کند و انجام اصلاحات در آینده مشمول هزینه خواهد بود.
- ۲) پروژه متوقف می‌شود و به ازای هر روز تاخیر در اجرای آن، مبلغ (؟؟) به قرارداد اضافه خواهد شد.

## ۵. شرایط فسخ قرارداد

هر قراردادی ممکن است تحت شرایط خاصی نیاز به فسخ داشته باشد. بنابراین، تعیین شرایط فسخ قرارداد طراحی سایت اهمیت زیادی دارد. این شرایط باید شامل مواردی مانند عدم رضایت یکی از طرفین، عدم انجام تعهدات یا تأخیر در تحویل پروژه باشد.

به عنوان مثال:

اگر طراح نتواند پروژه را در مهلت معین تحویل دهد یا کیفیت کار مطابق با استانداردهای توافق شده نباشد، کارفرما حق فسخ قرارداد را خواهد داشت.

اگر کارفرما مبالغ مورد توافق را در روز مورد توافق و بازه زمانی ۳ روزه پس از آن پرداخت نکند، طراح حق فسخ یک‌جانبه قرارداد را خواهد داشت.

همچنین، باید مشخص شود که در صورت فسخ قرارداد چه عواقبی برای هر یک از طرفین وجود دارد و آیا هزینه‌ای برای فسخ وجود دارد یا خیر.

## ۶. شرایط مربوط به محرمانگی اطلاعات

یکی دیگر از نکات مهم در قرارداد طراحی سایت، حفظ محرمانگی و عدم افشای اطلاعات حساس شرکت کارفرما است. این مسئله، صرفاً یک بحث اخلاقی نیست و بار قانونی سنگینی به همراه دارد. برای مثال، اگر کارفرما اطلاعات مالی یا تجاری حساسی را در اختیار طراح قرار دهد، باید مشخص شود که طراح مجاز به افشای این اطلاعات نیست و چه عواقبی برای نقض این بند وجود دارد. افشای چنین اطلاعاتی، تنها باعث از بین رفتن اعتماد کارفرما و طراح نمی‌شود، بلکه بر اعتماد کلیه کاربران سایت تأثیر می‌گذارد.

## ۷. تضمین عملکرد و خدمات پشتیبانی

این بخش باید شامل جزئیات مربوط به مدت زمان پشتیبانی پس از تحویل سایت و نوع خدمات پشتیبانی باشد. به عنوان مثال، اگر طراح متعهد شود که به مدت ۶ ماه پس از تحویل سایت خدمات پشتیبانی ارائه دهد، باید مشخص کند که این خدمات شامل چه مواردی است؛ آیا فقط رفع اشکالات فنی است یا شامل آموزش کاربر نیز می‌شود؟ همچنین، شرایط مربوط به هزینه‌های اضافی برای خدمات خارج از محدوده پشتیبانی نیز باید مشخص گردد.

## ۸. تعیین مالکیت فکری و معنوی

پس از تحویل پروژه، مالکیت تمامی حقوق معنوی و فکری سایت به کارفرما منتقل خواهد شد یا خیر؟ این یکی از نکات مهم در قرارداد طراحی سایت است که باید مورد توجه قرار گیرد. اجازه بدهید با یک مثال بررسی کنیم، اگر طراح سایت، کدهایی را برای بخش از سایت نوشته باشد، آیا می‌تواند آن کدها را برای سایت‌های دیگر به کار ببرد و یا اینکه مالکیت آن کد نیز در اختیار کارفرماست؟ و اینکه آیا طراح اجازه دارد نمونه کارهای انجام شده را برای تبلیغات خود استفاده کند یا خیر؟ پاسخ به این سوالات از همان مراحل اولیه، شک و شبهات آینده را از بین خواهد برد.

## ۹. تعهدات مربوط به مسائل امنیتی

حتی محصولات بهترین شرکت طراحی سایت نیز از حملات سایبری در امان نیستند. با توجه به اینکه نمی‌توان تهدیدات سایبری را کاهش داد، آیا طراح می‌تواند تمهیداتی برای حفظ امنیت سایت ایجاد کند؟ به عنوان مثال، اگر طراح متعهد شود که اقدامات لازم برای ایمن‌سازی سایت را انجام دهد، باید مشخص شود که این اقدامات شامل چه مواردی هستند؛ آیا تنها نصب پلاگین‌های امنیتی کافی است یا نیاز به انجام تست‌های نفوذ نیز وجود دارد؟ همچنین باید تعیین شود که در صورت بروز مشکل امنیتی چه مسئولیتی بر عهده طراح خواهد بود؟

## ۱۰. شرایط مربوط به تغییرات و اصلاحات

طراحی سایت یک فرآیند پویا است و ممکن است به انجام برخی تغییرات نیاز داشته باشد. به همین دلیل باید بخشی از قرارداد را به پیشبینی و بررسی این موضوع اختصاص داد. مثلاً، اگر کارفرما بخواهد تغییراتی در طراحی یا محتوا ایجاد کند، این تغییرات مشمول هزینه اضافی خواهند بود یا خیر. همچنین زمان لازم برای اعمال تغییرات نیز باید تعیین گردد تا هر دو طرف از پیشرفت پروژه مطلع باشند.

## ۱۱. تعیین روش‌های حل اختلاف

حتی دقیق‌ترین قراردادها و مذاکرات نیز ممکن است روزی به اختلاف برسند. به همین دلیل، باید بخشی را به تعیین روش‌های حل اختلاف اختصاص داد. این بخش باید شامل جزئیاتی درباره نحوه رسیدگی به اختلافات احتمالی بین طرفین باشد. برای نمونه می‌توان این بخش را اینگونه نوشت:

- مرحله اول: انجام مذاکره حضوری با حضور نمایندگان کارفرما و طراحان سایت جهت بررسی و حل مسئله.
- مرحله دوم: مراجعه به شخص سوم قابل اعتماد (وکیل، یک طراح دیگر) جهت بررسی مسئله.
- مرحله سوم: پیگیری از طریق مراجع قضائی.

## ۱۲. ایجاد پروپوزال قرارداد و ضمیمه کردن آن به قرارداد اصلی

قبل از اینکه قرارداد اصلی عقد شود، بهتر است یک پروپوزال توسط طراح سایت، برای کارفرما آماده گردد. پروپوزال شامل جزئیاتی درباره اهداف پروژه، زمان‌بندی مراحل مختلف و هزینه‌هاست. پس از تهیه پروپوزال، بهتر است آن را به عنوان پیوست قرارداد اصلی ضمیمه کنید تا هر دو طرف بتوانند به راحتی به آن مراجعه کنند. با این کار، همه جزئیات فنی، از طراحی گرافیکی تا امکانات سایت، به صورت مکتوب، موجود خواهد بود.

با این اقدام، ارزش و اعتبار قرارداد افزایش خواهد یافت، و می‌توان در آینده پروژه را با دقت بیشتری پیگیری کرد. در ضمن، اگر تغییری در پروپوزال ایجاد شد، بهتر است این تغییرات نیز در قرارداد اصلی منعکس گردد تا همه چیز شفاف باشد.

## ۱۳. تعیین بندهای تکمیلی و خدمات اضافی

اما و اگرهای کوچکی که می‌توانند اختلافاتی بزرگ ایجاد کنند بهتر است از همان ابتدا در قرارداد لحاظ شوند. برخی خدمات اضافی که ممکن است مدنظر قرار گیرد عبارتند از:

- آموزش کار با سایت به کارفرما
- بهینه‌سازی ابتدایی سایت برای سئو
- دریافت اجازه درج نام و لوگوی طراح در فوتر سایت
- ارائه خدمات مشاوره دیجیتال مارکتینگ
- طراحی گرافیک اختصاصی برای محتوا
- ارائه گزارش‌های دوره‌ای درباره عملکرد سایت

## سخن پایانی

قرارداد یک سند حقوقی و قانونی است و نمی‌توان با نوشتن چند خط ساده و کلی، انتظار رفع همه ابهامات را داشت. در این مقاله از رامیس، با نکات مهم در قرارداد طراحی سایت آشنا شدید. رعایت نکات مطرح شده در این مقاله می‌تواند کمک کند تا هر دو طرف از حقوق خود آگاه شوند و همکاری موفقیت‌آمیزی را آغاز کنند.

در نوشتن قرارداد، عجله نکنید، جزئیات را لحاظ کنید، از افراد متخصص مشورت بگیرید و یا نمونه‌های آن را مطالعه کنید تا ذهنیتی کامل از آنچه باید لحاظ شود را پیدا کنید. اگر کارفرما هستید، بند به بند قرارداد را بخوانید و درباره نکات مبهم آن سوال بپرسید و در صورت لزوم، توضیحات اضافی را به قرارداد اضافه کنید تا از بابت همه جزئیات، خیالتان آسوده باشد.

## منابع

++

<https://dmseven.ir/website-design-contract/>

<https://snejatzadegan.com/web-development-contract/>